

הפתח הלאומי

א' מנחם אב ה'תשע"ה 17.7.15

מגזין מס' 338

שבת פרשת מטות מסעי

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת בנימין בן משה ורחל

הענוה והביטול – מסימני הגדלות האמיתית

מעלת המשיח היא שיהיה הוא עניו, שגם שיהיה בתכלית הגדלות, וילמד תורה עם האבות ומשה רבנו עליהם השלום, בכל זאת יהיה בתכלית הענוה והביטול, ללמוד גם עם אנשים פשוטים.

(על פי 'היום יום' א' מנחם אב)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

תוך רדידותו הסתמית של ה'גשמי', ואף למטה מזה, לתקן ולהאיר את מעבה חשכת שקריות ה'חומרי'.

אמיתות מידת הענוה

וראה זה פלא, אצילותו של איש המעלה באה לידי ביטוי דוקא ביחסו אל הזולת. המתייגע 'לעשות סדר' ברצונותיו לגלות מהו רצונו היותר פנימי, זוכה הוא לנהל את חייו בתוקף הדעת דקדושה, ובה במידה ממש, שמח הוא בחלקו ודי לו בעצמיותו. ולפיכך הולכת וגדלה גם ענוותנותו – לצד פשטות הילוכו עם הבריות הנעדרת כל זיק של חשיבות עצמית, רוחש לבו רגשי כבוד כנים לכל אדם באשר הוא.

על משה רבנו נאמר "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה". ודאי שאין הכוונה כי משה רבנו לא ידע אודות גודל מעלותיו הרבות! שהרי כשם שעל כל אדם מוטלת החובה להתבונן בחסרונותיו, כך עליו להיות מודע גם למעלותיו. אלא שבצניעותו הפנימית ידע משה רבנו היטב אשר כל מעלותיו אינן אלא מתנת הבורא, ובגודל ענוותנותו היה מונח אצלו בפשיטות כי אילו ניתנו מעלותיו אלה לאדם אחר, כולל השליחות שהוטלה עליו להנהיג את עם ישראל, ייתכן שהלה היה מנצלן טוב ממנו ומבצע את שליחותו באופן נעלה יותר!

סדנת המתקת המר

כלל ידוע הוא כי כל היורד מטה מטה יותר, שורשו למעלה מעלה יותר. בגשמיות ניתן לראות זאת בפשטות, כאשר נופל עצם מגובה רב למטה אל פני כדור הארץ, אזי ככל שגדול המרחק שעובר העצם בנפילתו, כך גוברת תאוצתו וממילא גם חדירתו עמוק יותר אל תוך מעמקי מצולות הים או לתוככי מעבה האדמה. כן הוא גם בנפש האדם. גדלותו ושאר רוחו של איש האמת ניכרים דוקא בפרטים הקטנים של חיי היום יום, שבהם ניכר כיצד פועלת תורתו בעולם הזה הגשמי והחומרי כבתוך סדנה.

כמעין המתגבר

ככל שמשתחררת ישותו מכבלי הקליפות ומתרוממת לגבהי תודעה זכים יותר – בהם צלול ה'אור לנשימה' ומטוהר מכל תחושת איום – הולכים ומתפנים מיטב כוחותיו מן הצורך להתגונן או לייפות עצמו. ובמילא ניתנים בידו היכולת וגם הכלים לרדת לעמקי הקליפות לזככן.

לפי ערך התעלות האדם במעלות הקדושה, כך כמעין המתגבר נובעים ומתגלים כוחותיו הנעלמים והגלויים, ומטביעים רישומם בעולם הזה הגשמי והחומרי. הטורח לפקוח עיניו לראות בעצם החיים – שליחות, נמצא הוא ראוי מפי עליון להחדיר תוכן רוחני ומשמעות ערכית אל

לוח שיטורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:00 במושב חמד שבמרכז הארץ. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:30) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

'תשעת הימים'

בראש חודש מנחם אב מתחילים 'תשעת הימים' ששיאם בט' באב. בימים אלה מחמירים חז"ל יותר בדיני האבלות של ימי 'בין המיצרים'.

הלכות ומנהגים

בתשעת הימים אין קונים בגדים ומנעלים חדשים (ואין נותנים לאומן לעשותם), אפילו אם לא ייעשה בהם שימוש עד לאחר תשעה באב. אין מכבסים בגדים (מלבד בגדי ילדים), גם אם אין מתכוונים ללבושם עד לאחר תשעה באב. מותר לכבס ע"י נוכרי בגד המיוחד לשבת. אין ללבוש בגדים מכובסים שלא לבשם עדיין (אלא לכבוד שבת קודש) [ולכן, לפני ראש חודש אב,

נוהגים ללבוש לזמן קצר את כל הבגדים המכובסים שילבשם במשך תשעת הימים].

אין לרחוץ כל הגוף לתענוג, אפילו במים קרים, אך לרפואה ולצורך מצוה (וכן המצטער

ביותר מפני החום והזיעה) – מותר. הנוהגים לטבול במקווה בכל ערב שבת, טובלים ורוחצים כדרכם במים חמים.

בימים אלה אין אוכלים בשר ואין שותים יין (מלבד בשבת ובסעודת מצוה). אין נכנסים לדירה חדשה בתשעת הימים.

אין נושאים נשים, אבל שידוכים אפשר לערוך אפילו בתשעה באב עצמו (אולם מכיון שאין לסעוד סעודת שמחה בתשעת הימים, יש להסתפק במפגש השידוכין בכיבוד קל בלבד, אפילו בשבת); אין מסתפרים; שירה

בפה מותרת, אך אין מנגנים ניגוני שמחה וריקודים; גם למוזיקה מוקלטת אין מאזינים עד לאחר תשעה באב.

'בין המיצרים' אינו זמן ראוי לנסיעות וטיולים (אך כידוע, בנוגע ליום ההילולא של האריז"ל הקדוש, עודד הרבי מליובאוויטש את הנסיעה לציונו ביום הסתלקותו בה' באב); כמו כן אין לקבוע בימים אלה טיפולים רפואיים שאינם דחופים.

לימוד לימי בין המיצרים

נוהגים ללמוד בימים אלה בדברי תורה העוסקים בענייני הגאולה ובבניין בית המקדש (כגון הפרקים הנביא יחזקאל מ' – מ"ג, במשנה מסכת מידות

ומסכת תמיד והלכות בית הבחירה לרמב"ם בספר "היד החזקה"). בשיחותיו, מדגיש הרבי כי ימים אלה מסוגלים במיוחד ללימוד בענייני הגאולה ובניין הבית, כדברי חז"ל במדרש תנחומא אודות מאמר הקב"ה ליחזקאל הנביא: "גדול קרייתו בתורה – כבניינה. לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה, ובשכר קרייתה אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקים בבניין הבית".

כמו כן, מעורר הרבי, יש להוסיף ולהרבות בימי 'בין המיצרים' בלימוד התורה בכלל ובמתן צדקה בפרט. וזאת

מראש חודש אב עד תשעה בו, כדי להוסיף בעניני שמחה שעל פי התורה. ומבטיחה תורתנו, תורת אמת, כי בגאולה האמיתית והשלימה יהפכו ימים אלה לימי ששון ושמחה. יהי רצון שיקויים ייעוד זה מיד ממש.

כדי לזרז ולקרר הגאולה ככתוב: "ציון במשפט (תורה) תיפדה, ושביה בצדקה". בשיחותיו הרבות העוסקות בימים אלה, מחזק הרבי את המנהג לערוך 'סיומים' (סעודות מצוה לכבוד סיום לימודה של מסכת בש"ס)

סיפור חורבנם של בתי המקדש

שני בתי המקדש, בית המקדש הראשון ובית המקדש השני חרבו שניהם באותו יום, בהבדל שנים כמובן, בתשעה בחודש מנחם אב:

הבית הראשון

בתשעה לחודש אב נחרב הן בית המקדש הראשון והן בית המקדש השני. הבית הראשון, שנבנה בידי שלמה המלך, נחרב בידי צבא נבוכדנצר מלך בבל, בשנת 3338 לבריאת העולם (לפני כ-2,437 שנה). ארבע מאות ועשר שנים עמד הבית על מכונו, ונחרב בימי צדקיהו המלך.

התלמוד מגלה כי שלמה המלך צפה אפשרות של חורבן, ועל כן הקים בית גזים מיוחד במעבה האדמה לגניזת כלי המקדש. ואמנם, תקופה מסוימת לפני החורבן נגזזו כמה מכלי המקדש העיקריים, ובהם הארון ובו שני לוחות הברית.

הבית השני

לאחר גלות בת שבעים שנה בבבל, הכריז כורש, מלך פרס, על התחלת בנין הבית השני. בעקבות הכרזתו אספו המוני יהודים גולים את מיטלטליהם ועלו לירושלים. חומות ירושלים ובתיה, וכן בית המקדש עצמו, היו חרבים. מסופר כי בעת הנחת היסודות לבניין בית המקדש החדש התערבבו קולות הבכי של הזקנים, שעוד זכרו את כבודו ותפארתו של הבית הראשון, עם תרועות השמחה של יתר העם. כעבור עשרים ושתיים שנה הוקם בית המקדש השני והוא התקיים ארבע מאות ועשרים שנה.

החורבן

לאחר מצור שנמשך על ירושלים חודשים ארוכים, הכניעו הלגיונות הרומיים את יהודי העיר, המיתו רבים מהם והעלו באש את בית המקדש. היה זה בשנת 3888 לבריאת העולם (לפני 1947 שנה), בימיו של רבי יוחנן בן זכאי. תיאורי חז"ל על רגע השריפה מעבירים צמרמורת: "כשראה כהן גדול שנשרף (בית המקדש), עלה לראש גגו של היכל ועמו כיתות – כיתות של פרחי כהונה ומפתחות ההיכל בידיהם. אמרו לפני הקב"ה: 'ריבונו של עולם! הואיל ולא זכינו להיות גזברים נאמנים לפניך – הרי מפתחות ביתך מסורים לך! וזרקום כלפי מעלה. יצאה כמין פיסת יד וקיבלתם. כשראו הכהנים והלויים שנשרף בית המקדש, נטלו את הכינורים ואת החצוצרות... ונפלו באש ונשרפו" (פסיקתא רבתי כו,ז).

(מתוך אתר צעירי חב"ד www.chabad.org.il)

הסיפור השבועי

דין תורה בלב התופת

את הסיפור המרטיט הזה סיפר הרב יהושע משה אהרונסון, שהיה רבה של סאנוק (בפולין), ולאחר המלחמה עלה ארצה והיה חבר לשכת הרבנות בפתח תקווה. הוא סיפר זאת בתשובה לשאלת הסופר ר' יהושע אייבשיץ, מחבר 'בקדושה ובגבורה', על מידת הדבקות בקיום המצוות במחנות המוות. בין השאר סיפר:

הדבר שאפיין ביותר את יהודי הונגריה היה התמימות והפשטות שבהם. הכרתי אז באושוויץ אסיר אחד. עם בואו ראיתי מיד שהוא תלמיד חכם גדול. הוא גורש לאושוויץ עם שני בניו – בחורי חמד. התברר כי היה רבה של הקהילה וייטצ'קה, ושמו הרב ישראל אפרים-פישל ראטה.

התרשמתי מאוד מגודל בקיאותו ודבקותו בלימוד התורה, אולם בדבר אחד לא יכולתי להזיזו מדעתו – הוא לא האמין שאושוויץ הוא מחנה השמדה. הרב התמים האמין – כרבים ממגורשי הונגריה – שנשותיהם וילדיהם, שהופרדו מהם, נמצאים בכעין מחנה הבראה, שבו הם נהנים מתנאים טובים, על פי תפוקת הייצור של קרוביהם הגברים באושוויץ. ניסיתי לשכנעו כי אלה דברי הבאי והמלצתי לו לנהוג חיסכון בכוחותיו (קצב העבודה של יהודי הונגריה, עם בואם לאושוויץ, היה רצחני). הרב מווייטצ'קה לא נתן אמון בדבריי.

ערב אחד, כעבור זמן, ניגש אליי הרב – מצומק, רגליו נפוחות וכל כולו פצע וחבורה – ולוחש לי כי הוא חש שכוחותיו אוזלים וככל הנראה לא יחזיק מעמד זמן רב. שאלתו היתה אם אוכל לעזור לו במשהו, לייעץ לו איך לשרוד.

לעזור?! לייעץ?! חייכתי בעגמומיות, מה כבר אוכל

לעזור?! אני עצמי בקושי גררתי את רגליי הנפוחות ורק במאמץ רב טיפסתי אל דרגשי.

בשוכבי על הדרגש נכנס בדיוק הקאפו של 'קומנדו הנדסה'. בחור מלינצ'ץ, לשעבר אברך חסידי ובן ישיבה. הוא נהג להיכנס מדי פעם בפעם לבלוק שלנו כדי להביא דבר מה לקרוב משפחתו, הרב חיים משה לוונטאל הי"ד. 'קומנדו הנדסה' היתה אחת המחלקות הטובות ביותר באושוויץ. עבדו בה בסך הכל שמונה עשר איש בעלי ידע טכני הנדסי. אוכל היה להם בשפע.

פתאום נצנץ בי רעיון. קראתי לקאפו. הוא התקרב אליי, מפגין את מדי האסיר המגוהצים שלו (שלא כמו הסמרטוטים שלבשנו אנו). אמרתי לו: "למדת פעם ש'יש קונה עולמו בשעה אחת". סיפרתי על מצבו של הרב ראטה, העובד בסחיבת אבנים, וכי ברור לי שלא יחזיק שם מעמד יותר מיום יומיים. "אולי", אמרתי לו, "זכית למשרתך אך ורק כדי שתוכל לעזור ליהודי גדול זה".

זמן רב היסס הקאפו, התעטף בשתיקה, ולבסוף אמר: "טוב, אני מוכן להסתכן. מחר אעביר את הרב ל'קומנדו הנדסה' שלי".

כעבור כמה ימים במחלקה החדשה התאווש הרב מווייטצ'קה. נהניתי בראותי אותו מתאווש, כאילו נולד מחדש. גם במראהו החיצוני השתנה, והוא נראה כאדם בריא לגמרי. לא זו בלבד: גם שני בניו הצעירים התחזקו והבריאו בזכות מצרכי המזון שאביהם הצליח להגניב אליהם. היתה לי קורת רוח רבה מהזכות שנפלה בחלקי להיות שליח לדבר מצוה.

ערב אחד, בשובי מעבודתי, עייף, שבור ורצון, התפרץ לבלוק שלנו הקאפו מ'קומנדו הנדסה'. מעולם לא ראיתו

איומו. דברי הרב היו קצרים בתכלית: "איני מסכן את בריאותי; די לי בלחם שאנו מקבלים, ואין כל סיבה שאוכל טרף; 'לא שביק אינש היתרא ואכיל איסורא' [=אדם אינו מניח היתר ואוכל איסור]."

מצבי היה עדין ביותר: מצד אחד, הרב צדק. מצד שני, ידעתי כי אם לא אניח את דעת הקאפו, יממש את איומו. לבסוף הצלחתי להוציא מהרב התחייבות כי אם יורע מצבו הבריאותי, ויהיה בכך צורך – ישתה ממרק הטרפה. מידה לא פחותה של מאמץ נאלצתי להשקיע כדי לשכנע את הקאפו להסתפק בכך. הרב מווייטצ'קה נשאר ב'קומנדו הנדסה' עד סוף המלחמה ובזכות זה שרדו גם שני בניו.

לדאבוני הגדול, התמוטט הרב ראטה ביום השני של 'מצעד המוות' המפורסם, באושוויץ, שארגנו הרשעים הארורים בטבת תש"ה.

(תודתנו לשולח הסיפור, בצירוף פרטים משלימים – יצחק גרשוני, קרני שומרון)

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

נסער וכועס כל כך. דין תורה רוצה הוא. תובע הוא לדין תורה את הרב ראטה. על מה? שאלתי בחרדה.

"על מה?!", השיב הוא ברתחה ודבריו פרצו בשטף: "קיבלתי עליי סכנה כבדה ביותר כאשר העברתי את הרב ראטה ל'קומנדו' שלי, אף על פי שאינו מהנדס. מדוע הסכמתי להסתכן כל כך? – כדי שיהיה לי פתחון פה בעולם האמת לבוא ולומר 'הצלתי נפש מישראל! הצלתי רב גדול בתורה!'. והרב שלנו, מה הוא עושה? אינו טועם מהמרק המזין של המטבח ומתעקש להתקיים רק מפרוסת לחם יבשה. אם לא ישתה את המרק, ימות. ובכן, מדוע לי להסתכן למענו? החלטתי כי אם לא יתייצב עמי לדין תורה, מחר בבוקר אחזירו ל'קומנדו האבן'."

כל ניסיונותי לשכנע את הקאפו לוותר על דרישתו עלו בתוהו. "כאן?! בגיהנום של אושוויץ אתה רוצה לערוך דין תורה?!", אמרתי לו. אך הוא בשלו – דין תורה הוא דורש.

לא היה מנוס אלא לזמן את הרב מווייטצ'קה לדין תורה, כדרישת הקאפו. הקאפו שב על טענותיו ועל

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת מטות מסעי

מטות

התחייבות בלשון נדר או שבועה

ראשי המטות מכונסים ע"י משה רבנו, והוא מלמד את דיני הנדר והשבועה על מנת שיעבירו לידיעת כל בני ישראל.

דינים אלה שורשם בכתוב "לא יחל דברו, ככל היוצא מפיו יעשה". אדם שקיבל על עצמו ענין כלשהו בלשון נדר או שבועה, הרי מחוייב הוא לקיים את התחייבותו, שאם לא כן חילל בזה מוצא פיו.

נערה הנודרת, בו ביום מבטל אביה את נדרה. ובאם לא ביטל אביה את נדרה, חייבת היא לקיימו. נדרה אשה נשואה, ייפר או יקיים בעלה את נדרה. אשה אלמנה או גרושה, אין לאיש סמכות להפר או לקיים נדרה.

נקמת ה' במדיינים

כזכור, בפרשה הקודמת פרשת פינחס, הוגדרו המדיינים אויבי קדושת ישראל. ובפרשתנו, ה' מצוה את משה כי ינקום קודם מותו במדיינים.

משה רבנו מגייס שניים עשר אלף חיילים - אלף אנשי צבא מכל שבט ושבט משניים עשר השבטים. בראש שניים עשר אלף החיילים עומד פינחס בן אלעזר הכהן, אשר נוטל עמו אל המלחמה את ארון הברית ואת ציץ הקודש של הכהן הגדול ואת חצוצרות התרועה.

צבא ישראל מנצח במלחמה והורג את כל הזכרים, בהם חמשת מלכי מדין ובלעם נביאם הרשע. ערי מדין

נשרפות כליל באש, והנשים והילדים וכל רכוש המדיינים נלקחים שלל ע"י הלוחמים ומובאים אל מחנה ישראל.

כעסו של משה ודיני טהרת הלוחמים והכלים

אנשי חיל צבא המלחמה משאירים בחיים את בנות מדין (אשר החטיאו את בני ישראל) והדבר מכעיס את משה ואלעזר. על כן מצוה משה להרוג את כל הנשים המדייניות הבוגרות ואת כל הילדים ממין זכר. הלוחמים שנטמאו בבואם במגע עם המתים ימתונו מחוץ למחנה, שם יהיה עליהם להיטהר ביום השלישי והשביעי טרם כניסתם למחנה.

עתה מפרט אלעזר הכהן את הדינים שקיבל ממשה בנוגע לטהרת הכלים: כלים שנטמאו בטומאת מת יש לנקותם היטב ולטהרם, וכן להסיר ולטהר את הבלוע בדפנותיהם. הכלים ששימושם באש - טהרתם על ידי ליבונם באש, והכלים ששימושם בצונן - טהרתם על ידי טבילתם במים קרים.

חלוקת השלל, הפרשת התרומות ומתן התכשיטים

הקב"ה מצוה את משה להעריך את כמות השלל המדייני וקובע את דרך חלוקתו: מחציתו ללוחמים, ומחציתו לכל העם. על הלוחמים להפריש מחלקם אחד מחמש מאות (0.2 אחוז) עבור הכהנים, ועל העם להפריש מחלקו אחד מחמישים (2 אחוז) עבור הלויים. התורה מפרטת את פריטי השלל, מניינם וכן את החלק שהופרש לכהנים וללויים.

מחמשת חומשי תורה.

התורה מונה בפרשתנו את ארבעים ושניים מסעותיהם וחניותיהם של בני ישראל בארבעים שנות נדודיהם במדבר. החל מיציאתם ממצרים בחמשה עשר לחודש ניסן, בהותירם את המצריים קוברים את מתייהם הבכורים, ועד לחנייתם על גדת נהר הירדן המזרחית בערבות מואב.

בתוך מניין המסעות, מזכירה התורה את מיתת אהרן בראש חודש אב בשנה הארבעים לצאתם מארץ מצרים, והוא בן 123 שנה. כמו כן מרמזת התורה אודות הכנעני המנצל את האבל ושבִּרֹן הלב על מות אהרן, כדי לתקוף את בני ישראל בשעתם הקשה בנסיון להביסם בקרב.

גירוש הזרים וגילוליהם מן הארץ

ערב הכניסה לארץ מצוה הקב"ה את משה למסור לבני ישראל באזהרה חמורה כי כדי לחיות בארץ בבטחון ובשלווה, יהיה עליהם להכרית כליל את סממני העבודה הזרה של יושבי הארץ ואת אליליהם. יתירה מזו, מוסיף הוא ומזהיר, כי אם לא ישמידום כליל יהפכו הנשואים מיושבי הארץ ברבות הימים לצרי ישראל, וגילוליהם לפיתוי ולפגע רע רוחני.

פירוט גבולות הארץ המובטחת

ה' מפרט בפני משה את גבולות הארץ, על פיהם יתנהל מסע כיבושה. בתוך גבולות אלה יתנחלו בני ישראל למעט בני השבטים ראובן, גד וחצי שבט המנשה, אשר נחלתם, כאמור, בעבר הירדן המזרחי.

ראשי העם האחראים על חלוקת הארץ

עוד בטרם החל מסע הכיבושים, קובע ה' מראש מי יהיו ראשי העם אשר יחלקו את הארץ לשבטי ישראל. ומפרטת התורה כי בראש העם יעמדו אלעזר הכהן ויהושע בן נון, ותחתם נשיאי השבטים המוזכרים בשמותיהם.

בתום החלוקה, ניגשים ראשי הצבא אל משה ומביעים את רצונם לתרום לה' את הכלים ותכשיטי הכסף והזהב שבזזו – ביטוי ואות לרגשי תודתם לה' על שיבת הלוחמים אל המחנה מן המלחמה בשלום ללא נפגעים. משה ואלעזר מביאים את תרומתם לאוהל מועד למשמרת, זיכרון לסיפור הנס ולתרומת הלוחמים.

נחלת גד, ראובן וחצי המנשה

בני השבטים גד וראובן פונים למשה ומבקשים לנחול נחלתם ממזרח לירדן, מקום עתיר מרעה לצאנם הרב. משה חושש כי בכך מבקשים הם לפטור עצמם מלהשתתף עם אחיהם במלחמות כיבוש הארץ והסדרת הנחלות. על כן הוא חוזר ומזכיר בפניהם את סיפור עונשם הקשה של המרגלים שהניאו את לב העם מלהיכנס לארץ.

מיד מבהירים בני גד וראובן למשה כי אין מבוקשם דומה כלל לחטא המרגלים חלילה. וכראיה מכריזים הם כי מוכנים הם לצאת חלוצים לפני מחנה ישראל למסע כיבושה של ארץ ישראל המערבית.

משה חש בכנות דבריהם ומציב בפניהם תנאי: ארץ ישראל המזרחית אכן תהיה להם לנחלה, אך יהיה זה רק לאחר שיעברו את הירדן וילחמו שכם אחד עם אחיהם. משה מוסר את הדברים לידיעת תלמידו יהושע בן נון אשר ינהיג את העם אחרי מותו אלי כיבוש הארץ המובטחת וחלוקתה לנחלות.

בני השבטים גד, ראובן וחצי שבט מנשה, אותם מצרף בינתיים משה אליהם, מקימים בהנחיית משה ערים בארץ ישראל המזרחית ומושיבין בהן את נשיהם, ילדיהם וצאנם. ובהתאם להתחייבותם, יוצאים הם עם כלל ישראל לחציית נהר הירדן לקראת מלחמת כיבוש הארץ.

מסעי

מסעות בני ישראל במדבר

פרשת מסעי חותמת את ספר במדבר, החומש הרביעי

המקלט קודם מות הכהן הגדול – דמו בראשו.

בין הדברים מפרטת התורה כמה מהדינים בנושא זה: הרוצח במזיד, והעידו שני עדים על מעשהו – דינו מוות, ועל גואל הדם להורגו; כך הוא גם לגבי אדם שארב לשונאו ורצחו; על העדים לוודא כי הרוצח היה מודע היטב להתראתם; התורה אוסרת להרוג אדם על פי עדותו של עד אחד; חובה להמית את הרוצח במזיד ואין לפוטרו מעונשו תמורת תשלום דמי כופר לכפרתו; כמו כן על הרוצח בשגגה להמלט לעיר מקלט וגם במקרה זה אין להמיר זאת בכופר.

נישואי בנות צלופחד לבני שבטן בלבד

לאחר שנפסק, כמסופר בפרשת פינחס, כי בנות צלופחד זכאיות לרשת את נחלת אביהן (שמת בלא שהותיר בנים), נוצרת בעיה חדשה: אם תנשאנה בנות שבט אחד לגברים משבט אחר, תעבור ירושת נחלתן לשבט אחר! ואכן על מנת לפתור בעיה זו מצוה משה את בנות צלופחד שלא תנשאנה אלא לגברים מבני שבטן, כדי שלא תעבור נחלתן לשבט אחר. בסיום פרשתנו מספרת התורה אודות נישואי בנות צלופחד, כציווי משה, לבני דודיהן מבני שבטן.

מגרשים וערי מגורים לשבט לוי

הלוויים, שלא כשאר השבטים, אינם נוחלים חלק בארץ. מקומות מגוריהם מפוזרים ואינם כוללים שטחי מרעה וחקלאות כיון שאין עיסוקם אלא בעבודת הקודש ובלימוד התורה. בני שבט זה מיוחדים להם ארבעים ושמונה אזורי התיישבות בישראל, ובהם שש 'ערי מקלט' להורגים בשגגה.

שש ערי המקלט

התורה מבחינה בין רוצח בכוונה תחילה שעליו לעמוד לדין (ובאם יורשע במשפט – דינו מיתה), לבין הורג בשגגה. השוגג אינו מחויב בדין, אך כדי להינצל מנקמת קרובו של הנהרג (גואל הדם) עליו לנוס עד למשפטו אל אחת משש ערי המקלט – שלוש בעבר הירדן המזרחי, ושלוש נוספות בגדתו המערבית. כאשר נפסק בבית דין כי הרצח היה בשגגה, אזי אוסרת התורה לנקום באיש השוגג כל זמן ששוהה הוא בעיר מקלט (ערי המקלט מיועדות רק להורג בשגגה), שם הוא מוגן מפני נקמת גואל הדם. אמנם, יציאתו מעיר מקלטו לחזור לעירו בבטחה תתאפשר רק לאחר מות הכהן הגדול. ובאם יצא מעיר

התחדשנו!

בואו לבקר

באתר המשודר

Www.tanya.com

להיות מוכנים לגאולה

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

הפרשיות מטות ומסעי נקראות, בדרך כלל, כשהן מחוברות, וכך אף בשנה זו. חיבורן של שתי הפרשיות הללו אינו טכני, אלא מצביע על קשר מהותי בתוכנן של שתי פרשות אלה.

מטות-מסעי

הפרשיות מטות ומסעי נקראות, בדרך כלל, כשהן מחוברות. לכן ברור שיש קשר מהותי בתוכנן. ואכן, בשתיהן מדובר על הכניסה לארץ ישראל – בסוף פרשת מטות מסופר על בקשת בני ראובן, גד וחצי מנשה להיאחז בעבר הירדן המזרחי, ועל התהליך שבו כבשו את האזור והתיישבו בו; וגם פרשת מסעי מסכמת את ארבעים ושניים המסעות של עם ישראל, מהציאה ממצרים עד סמוך לכניסה אל הארץ.

הכיבוש של עבר הירדן המזרחי, על ידי שבטי ראובן, גד וחצי מנשה, היה למעשה מעין התחלה של הכניסה לארץ. ולאחר מכן, בפרשת מסעי, אנו מגיעים לקראת שלב הכניסה לארץ ישראל המערבית, כפי שנאמר: "ויחנו בערבות מואב על ירדן ירחו" – הגעתו של העם מול ירחו, שהיתה "מנעולה של ארץ ישראל".

התורה נצחית

מאחר שהתורה היא נצחית, יש בדברים אלה גם משמעות נצחית בחיי כל יהודי בכל דור ודור. מוסבר בתורת החסידות, שאף על פי שהציאה ממצרים היתה במסע אחד, בכל זאת נאמר בתורה "מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים", שכן מהלך ההשתחררות מ'מצרים' אינו חד פעמי, אלא זהו מהלך מתמשך, בכל דור ודור, עד שזוכים לצאת סופית ממצרים ולהיכנס אל הגאולה האמיתית והשלימה.

וכך גם השאיפה של שבטי ראובן, גד וחצי מנשה להתיישב בעבר הירדן, היא בפנימיותה הכנה לקבלת כל ארץ ישראל, כולל ארצות הקיני, הקניזי והקדמוני, בגאולה האמיתית והשלימה.

גאולה פרטית

ההוראה מכך היא, שיהודים צריכים לעמוד במצב של מוכנות לגאולה. במיוחד בזמננו זה, בעמדנו בימים האחרונים של הגלות, צריכים כולנו להיות מוכנים להיכנס מיד אל הגאולה.

וההכנה לכך היא על ידי שכל יהודי גואל בראש ובראשונה את עצמו, על ידי הוספה בכל עניני התורה ומצוותיה, שבכך הוא מגיע ל'גאולה פרטית'. וזו ההכנה גם לגאולה הכללית, גאולת כל ישראל, בכל קצווי תבל.

ירידה ועלייה

דבר נוסף שאנו לומדים מפרשת מסעי הוא, שכל המסעות הם חלק מהמסע אל הגאולה, כי בפנימיות הדברים, גם הירידות שיש בדרך הן חלק מהעלייה.

ולכן, כשיהודי נמצא "בערבות מואב", בסוף זמן הגלות ('ערבות' מלשון ערב וחושך), אין הוא מתרשם מריבוי הניסיונות והעיכובים, וודאי שאינו מתיאש חלילה, אלא אדרבה, הוא מתחזק ביתר שאת וביתר עוז, מתוך הכרה איתנה, שדוקא מתוך הירידה הגדולה הזאת תצמח העלייה הגדולה ביותר – הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'ספר השיחות' כרך ב')

חסידות על הפרשה מטות-מסעי

מסע הדורות מגלות לגאולה פרשת מסעי

פרשת מסעי נקראת לעולם בימי בין המצרים. חושך הגלות אינו אלא הכנה והקדמה לאור הגאולה, וכך המשמעות הפנימית של מסעות בני ישראל היא – מסע הדורות מגלות לגאולה; מהמדבר שהוא סמל הגלות, ל"ירדן יריחו", רמז למשיח שעליו נאמר (ישעיה יא), "והריחו ביראת ה'".

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת מסעי תשד"מ)

התוקף להתנזר גם מן המותר וידבר משה אל ראשי המטות (ל,ב)

מדוע נקט הכתוב "מטות" ולא "שבטים"?

'מטה' הוא ענף קשה וחזק, שנפרד מן האילן, ואילו 'שבט' הוא ענף המחובר עדיין לאילן, שהוא רך. לענין נדרים דרושה בחינת "מטות" דוקא, שכן הנודר נדר מקדש את עצמו במותר לו ומתנזר גם מדברים המותרים, ועבודה זו דורשת תקיפות ונחישות.

(אור התורה' במדבר עמ' אש"א)

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים מפי הרב כלב!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

בקרואותנו באתר
www.tanyaor.com המחודש
 וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:
 בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפוש

YouTube f

תניא
 מודעות
 עצמית
 ביהדות

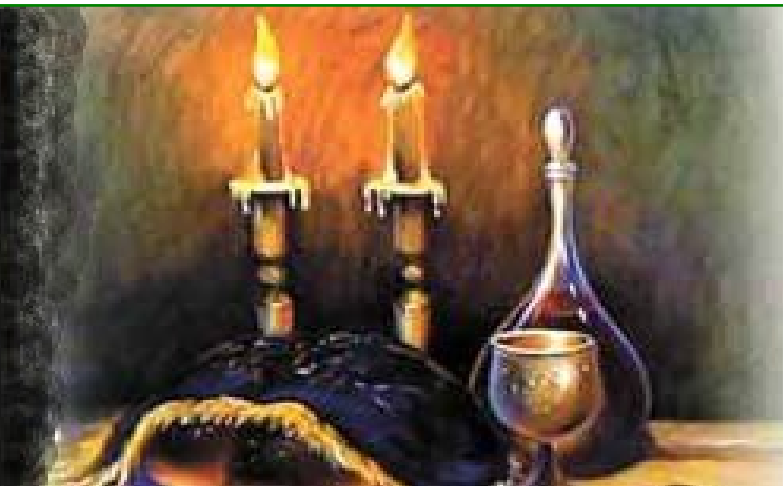
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
Tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
 ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קיץ)
20:26	19:10	י-ם
20:29	19:25	ת"א
20:30	19:18	חיפה
20:27	19:26	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון